

ANY II

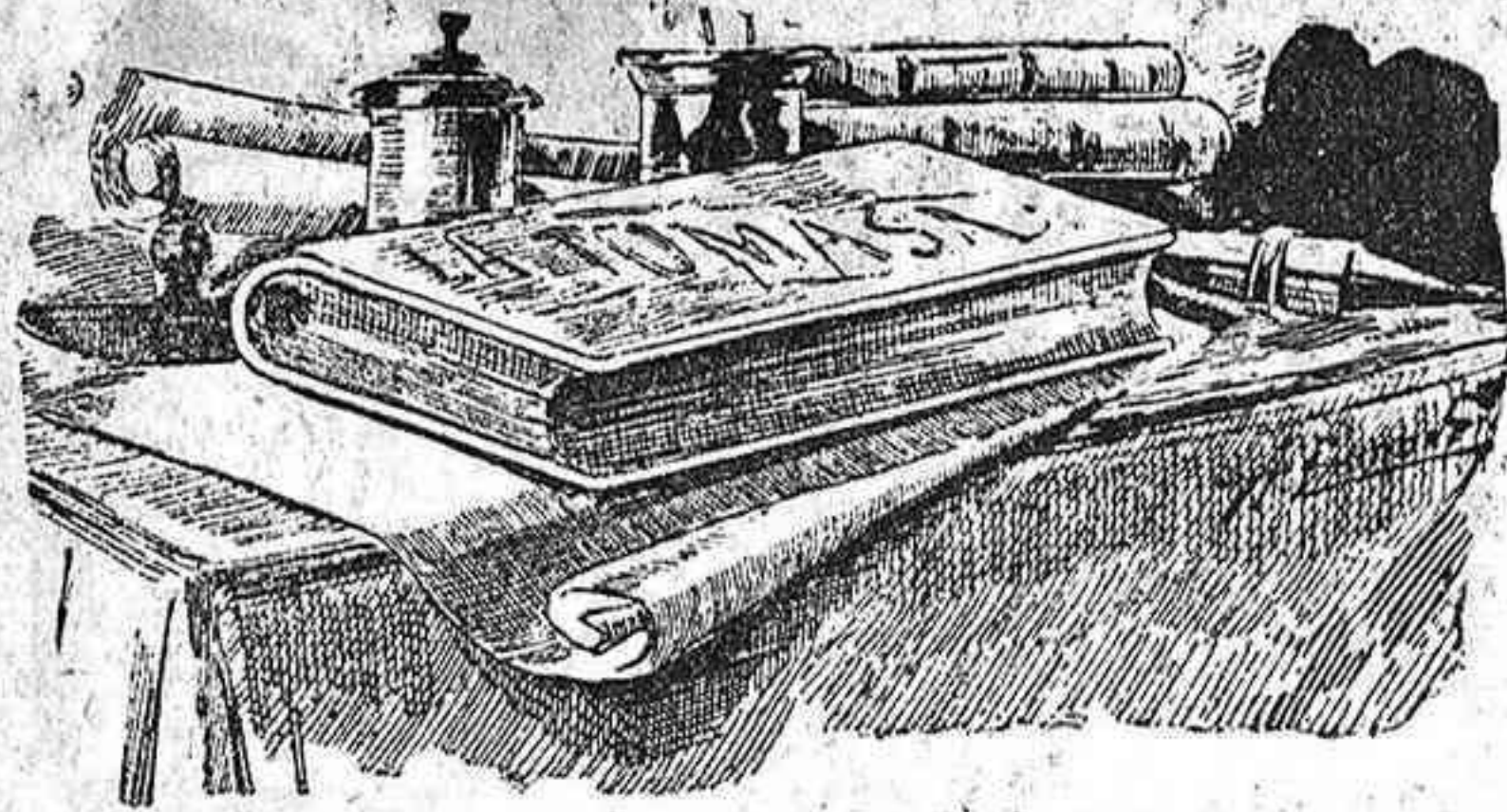
NÚM. 62

BARCELONA 1. NOVEMBRE DE 1889.

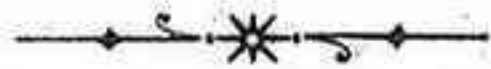


*Baldomero Galofre*





## ULTRA-TOMBA



ON prop las dotze de la nit... lo cementiri del Este está fosch com lo cor del home carregat de deutes, y sense feyna.

L' interior de la *Necrópoli* presenta l' aspecte d' una ciutat abandonada. Lo silenci casi amohina; sols se sent lo geméch acompassat de las onadas que es descargolan sobre la sorra de la platxa vehina y la xarramenta dels guardians que sota l' arch d' entrada fan lo cigarret mentras parlan de si, ab lo Sufragi Universal, es podran fer los seus, aquells que sense lo Sufragi, haurian de mirar com s' atipan los altres.

De prompte surt la lluna de derrera un núbol y quedan iluminats tots los ninxos de la bandada dreta d' aquells carrers sense botigas ni balcones; bufa l' oreig que debia esperar que sortís la lluna, y comensan a mcurers la munió de cintas que penjan de las coronas colocadas lo dia avants, com un tribut rendit á la memoria dels que han passat l' Aqueronte, segons uns, y segons altres, no han passat res. La diversitat d' opinions fa que mentras l' idealisme fabrica un nou mon porque no 's conforma ab lo res, lo materialisme resól lo problema ab una operació física seguida d' una de química qu' acaba l' auca del género humá.

Los homes en aquest punt fan lo que las Danaides; empenyarse á omplir d' aygua las tinas mitológicas; empenyo que durará per los segles dels segles sens arribar á un resultat positiu.

Nou *Promoteu*, sempre lo Condor del dubte rosegará las sevas entranyas.

L' hipotesis aquest, may se convertirá en axioma.

Los únichs que podem saber alguna cosa, som nosaltres; nosaltres hem sorprés la vritat; revestits d' un valor mes qu' espartá, hem penetrat en la regió de la mort y hem resolt lo problema, pero per nosaltres sols; porque com que ningú ha de creurens, las nostras investigacions sols redundarán en profit nostre.

L' idealisme es vritat; lo materialisme, mentida; sino llegeixin.

Estém en la nit del 31 d' Octubre de 1889 y aprofitant la distracció dels vigilants del cementiri, secció de Panteons, ens hem amagat detrás del de 'n Clavé per veurer si podíam dar una sorpresa á la gent del altre barri.

Jo, y en Pepet del Hort hem dit: aquesta nit es la nit dels morts, invadim los seus Estats y si avuy se gueix lo silenci en aquesta regió del *que fou*, ja po-

dém dir que tot son romansos y que malaguanyats diners que 's gastan ab funerals y ab coronas, pus mes valdria empearlos en Miramar ó en lo restaurant del Tibidabo.

Arrupits y mitx morts de fret hem esperat vuit horas mortals agarrats de mans en aquella *verja* que 'ns recordava los balls d' Euterpe y ls concerts matinals dels que posteriorment no se 'n han fet mes que parodias.

En Rodoreda respecte á ne 'n Clavé no es mes que Napoleon lo xich respecte al vencedor en la batalla de las Pirámides; ¡li falta aquella batuta! aquella típica esquena, y aquell no se qué del autor de las Ninas del Ter y las Flors de Maig.

May ha omplert lo vuit del músich-poeta; com may portará lo casco prussiá ab la gracia que duya en Sampere l' uniforme municipal.

Mentras feya aquestas reflexions apoyadas per lo meu amich Pepet, que en tot pensa com jo, van tocar las dotze d' aquella gábia de ferro de sobre la portaleda, hont hi ha l' ángel qu' espera l' hora de la resurrecció per tocar aquella trompeta que ja li deu segar los dits.

L' hora de la resurrecció!... ja va fer be l' escultor de ferlo assentat, porque 'm sembla que n' hi té per dias.

No havia acabat de caurer la última batallada quan en Pepet desprenent una ma de la *verja* va apretarme la cuixa de tal manera que casi m' hi va ensorrar las cinch unglas; jo de moment no vaig sentirme'n; un suhor fret com una tallada de meló á l' hivern, va recorem tot lo cos.

Es que á pocas brassas va apareixer una calavera caminant ab recel en direcció á nosaltres, fent mourer unas camas que van ferme l' efecte d' un compás d' agrimensor y reganyant unas dents com un mico á qui es burxa ab un bastó.

Ay, Pepet! vaix murmurar tot baix... quin bunyol hem fet!

En Pepet ni va tenir ésma de contestarme.

La calavera va anarse acostant fins que 's va aturar á l' altra part del Panteon.

Un remor com si 's remanessin molts feixos de garbóns, havia alterat lo silenci d' aquell regne de la quietut; es coneixia que havia arribat l' hora d' expansió d' aquell exercit de magres y que tots l' aprofitavan de debó.

Anselmo!... va cridar ab veu *grogua*, aquell sócio que s' havia aturat á quatre metros de nosaltres.

Als pochos segons várem sentir al interior del panteon un soroll com de tancar-se de cop un bagul, y aixecant-se la fossa sepulcral va apareixer un' altra calavera que era la del gran músich-poeta.

Pero, quant cambiat!...

Qui t' ha vist y t' veu!... vaig pensar mentras es davan las mans los dos habitants del Poble nou, produhint un ruido com els dels buxets d' un cuixi de puntas.

—Y donchs, com se va?... va exclamar don Anselmo.

—Malament... Aquest any ja no hi vist corona en lo meu ninxo, y creu que 'm té molt disgustat.

—En vols una d' aquestas? va dirli l' altre, senyalantne unas de molt hermosas que n' hi havia sobre el marbre de la tomba.

—No;... no está per la corona, está per la poca vergonya de la meva dona.. Tú sabs que á pesar de tenir



una colla de fills, vaig deixarli tot a n' ella...

—Sí.

—Donchs no n' ha tingut prou en casarse ab un altre, sino que al poch temps de ser jo mort, ja va anar al Liceo, y fins es va ofendre perque un dia á ca 'n Francisco Aurigema... tú ja 'l coneixes?

—Prou... lo camiser... aquell tan trempat.

—Donchs sí, es va ofendre perque un dependent la va nombrar ab lo meu nom.

—Qué 'm dius!

—Y aixó que duya la meva noya gran al costat.

—Si qu' es tenir barra!

—Ara fos á fer... ja 't juro que l' haguera lligada curt.

—Be semblava que t' estimava prou...

—Calla, home, calla. Si fos possible, fins 't demanaria que 'm féssis uns versos alussius á la seva *constancia*.

—Y crech que li ha fugit lo seu segon espós?

—Be ho dihuen... després d' haver fet un *also* de consideració... Pero miia si te desprendiment que després d' aixó, ó siga als dos dias de la desaparició d' aquell... *rata*, també la váren veurer al Liceo, que hi feyan *Los amantes de Teruel*.

—Es veu que aquesta senyora lo Liceo li alivia las penas... Pero, vaja,... no hi pensis, ni donguis escandol; espera qu' es mori y allavoras os ho podeu enraonar.

—Ella á n' el meu ninxo?... may!

—Creume, deixau correr.

—Quin remey me queda!... Pero home, m' hagués dut sols una corona de dotze rals... rés... per *tapar l' espedient*...

—Be, que hi farás?....

—Posarme en ridícul!... que dirán los amichs...?

—Vaja... 't repeteixo que no hi pensis.

Lo que 't passa á tú, veig que passa á tots los casats d' aqui; mes tart ó mes dejorn rében la castanya. Es alló de Vésten Anton.

Lo mon es aixís... estant allí, hi ha prou feyna.

—Ja es vritat, ja.—Ah! et felicito per lo de la estàtua... No hi havia pensat fins avuy.

—Calla... no me 'n parlis.

—Perqué?

—Si sembla que estigui drét sobre un barril.

Cada vegada que veig á Colon, la cara 'm cau de

vergonya. Ja vaig dir á n' en Claris, si 't serveixen com á mi, quedarás lluhit.

Quin monument!... Mes m' estimo aquest panteon.

—Pot ser es provisional.

—Ja 'l veurás lo provisional... ja 'ls conech als meus paisans... Y las rahons que va haberhi per la inauguració?... Miréus qu' es prou que á un no 'l deixin tranquil ni després de mort...

—Bé... y que hi hem d' estar eternament aquí?

—Ah! aixó si que fa de mal dir.

—Tú al menos estás ben allotjat—pero jo!...

Un pis que tenia com un palacio al carrer de Pelayo y que m' hagi de veurer ficat allí dins que obrint las camas, ja toco las parets.

Que li costava á n' ella gastarse deu mil duros habenthi deixat cent mil?

—Ja tens rahó ab aixó.

—Y á cada moment 'm vénen á rómper las oracions, ficanthi mes gent... L' altre dia 'm van clavar á sobre d' un cusi meu, y demunt de mi, una criatura del masover que may está quieta y m' está sempre rosegant las costellas creyent que soch sa mare y que li haig de dar mamar.

—Si la vols portar aquí?

—Mira, t' ho agrahiré molt.

En aquell moment va sentirse com lo só d' una trompeta de fira. Aquell soróll de garbòns qu' havia parat, va sentirse mes fort; van separarse instantaneament los dos interlocutors ficantse don Anselmo en lo panteon, y aquell casat va allunyarse perdentse entre 'ls mausoleos ab unas gambadas com un gall d' Indi.

Jo y en Pepet várem quedar com alelats fins que la claror del dia y las veus dels visitans que comensavan á invadir aquell Campo Santo, ens váren treurer del éxtasis; y agafats de mans, aturdits, espantats, várem deixar aquell lloch de misteri per los altres, de claretat y convicció per nosaltres que haviam sorprès lo vedat.

Al sortir de la portalada, vam aixecar lo cap; la trompeta del ángel encara 's vellugava, y éll mirantnos ab los seus ulls de marbre, va semblar que 'ns deya: Anéu... esplicheho tot... pero será inútil; ningú vos ha de creurer.

SERRALLONGA.

## EPITAFIS



Para y resa, caminant;  
que 'n lo fondo d' aquest ninxo  
reposa lo cos d' un pinxo  
que va morir d' un espant.

A dintre d' aquest panteon  
hi descansa una pantera;  
una sogra que diu qu' era  
la mes *pesada* del mon.

Aquí, catolich piadós,  
están los ossos d' un mestre  
qu' ab la fam lluytá rabiós  
y al final de la palestra  
ell mateix se menjá 'l cós.

JAUME VILAR

Jau aquí un vellet torero,  
mort d' un toro... ¡Voto á n' ell!  
havent mort ell tants de toros  
ja 'l podia un matá á n' ell.

Aquí jau lo campaner  
d' un convent d' Sabadell,  
que després d' tocar molt,  
á l' últim li tocá á n' ell.

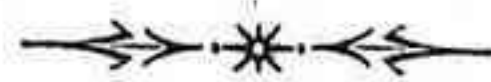
D. BARTRIÑA.

A n' aquí descansa un just  
que no pot aná al infern;  
hi vá entrá just; Just se deya,  
y era de San Just d' Esvern.

Aquí jau una coqueta  
molt gastadora en extrém;  
va gastarse una fortuna  
y mori d' un gastament.

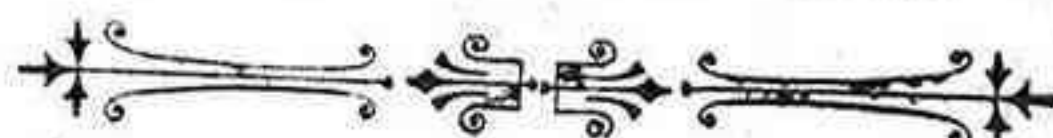
FANDILLETA.

## ¡LO DIA DELS MORTS!



Si vos hi fixeu un xich,  
aquest lloch hont s' hi descansa  
es l' universal balansa  
d' el sabi, el pobre y 'l rich:  
No cal donarse fatich  
per entendre la vritat  
de que en aquest mon malvat  
ab escenas de tragedia,  
es tot, sols, una *Comedia*,  
y la Mort la *Realitat*.

J. O. MOLGOSA.





MILLONARIS



—A las dents se m' hi fan tóscas,  
y el ventrell está á las fósocas  
perqué 'l tinch mitx mort de gana.  
—Donchs jo, ja fa una setmana  
que m' mantinch de menjar moscas



DOS ELEMENTS



—No s' entretinga, D. Lári  
qu' avuy fa frét.

—Ab un crédo  
haurém fet lo necessari.

—Cuyti, cuyti que 'm refrédo...

—¿Si?... A mi 'm passa lo contrari.



## ENCARRECH

A MON AMICH SERRALLONGA



Per encarrech d' en Pepet  
que no 's trova gayre bé  
de resultas d' un banquet  
que l' altre día va fé  
á una fonda del Putxet,

vaig á contestarte jo,  
(encara que hi soch molt asa)  
á ta missiva en questió  
que vá portar LA TOMASA;  
ab aixó, para atenció.

Noy, me sembla qu' exageras  
un xich massa, á fé de néu;  
ab la Societat t' alteras,  
y dius que per tot arréu  
hi han envèijas trapasseras.

Que l' Administració és  
una troca embolicada,  
que l' honra 's compra ab dinés  
y que sols es respectada  
la malicia y no rés més.

També dius, y jo ho reprovó  
que 'l sentiment elevat  
mil voltas es despreciat,  
y jo desd' are t' innovo  
que 's veu sempre 'l que 's honrat.

No basta la falsa trama  
d' una part sociál tant sols  
per ofuscar d' una fama  
los atlétichs y purs vols;  
no basta qu' un tros de drama

d' un autor, siga dolent;  
es precis veure l' objecte  
elevat, á que vá recte  
tal volta el seu argument;  
potsé allá hi ha 'l cop d' efecte.

Tampoch, noy, estich conforme  
ab lo que del teatro dius;  
jo ja se que 'n sabs los nius  
mes no ho veig prou uniforme;  
no hi se veure aquets motius.

Al teatro, per més que tú  
'n sigas un brau campeó,  
al meu entendre, ningú  
deu portarhi l' insegu  
y posar zizanya al bó.

Si accepta un' obra una empresa  
ha de mirar com l' accepta;  
ve l' estreno, y si es malmesa  
per lo publich, y es objecte  
d' una silba que l' ha ofesa,

¿de qui es culpa 'l desgavell  
aquest que ha dut tal desvari?  
¿del autor? no senyó; ell  
creu bó 'l such del seu cervell;  
la culpa es del empresari.

També dius que tot ho logra  
'l que 's rich ó bé es osat;  
jo coneix un jove honrat  
que va rebre un estofat  
d' un que casi l' hi era sogre.

Y ¿sabs perquè? sens perill  
lo xich volía casarse  
ab sa filla y se 'l seu fill;  
pero noy, va adelantarse...  
y ja ho veus si es ben senzill.

L' osadía, ¡oh, l' osadía  
á voltas fa poch favor,  
Lo que dius de l' Alcaldía  
de que un altre 's menjaría  
las parets ab tot honor.

Tampoch m' ho miro prou clá;  
¡las parets... Santa Quiteria!  
bé prou que hi ha altre materia  
que endolseix lo paladà....  
las parets? ¡quina miséria!

Ab l' únich qu' estém d' acort,  
y aixó ja salta á la vista,  
es ab lo del periodista  
que ab H hi escriu amor.  
Ja es una cosa ben trista!

Del restant no 'm vencerás  
mal t' ajudi Sant Antoni;  
ja sé que t' enfadarás...  
pero aixis contestarás  
al amich:

DOCTOR GERONI.

## CUENTOS FUNERARIS

- ¡Hola! Perico.....  
—¡Hola! Corrons!.... ¿Ahont dimoni vas tan carregat ab aquesta corona?  
—No hu vulguis sapiguer. Es un deute de gratitut que dedico á la memoria de aquella sogra *inmortal*.  
—¿Qu' es morta?.....  
—¡Ay sí! ¡Gracias á Deu!!!!.....  
—Noy, has tret la rifa.  
—No pas del tot, cada any li portu una corona, y tot l' any hi tinch un home llogat, ab un garrot devant del ninxo per si la veyés torná á surtir.

En lo Cementiri:

- ¿Veus aquell ángel al cim de aquella tomba que toca la trompeta?.....  
—Sí.  
—¿Sabs qui es?  
—Nó.  
—Donchs es lo drapayre que toca per comprá las robas dels morts.

Un pagés al contemplar lo Cementiri del Poble Nou, pregunta á un seu amich que li serveix de *cicerone*:  
—Escolta: ¿Que volen dir aquestas quatre lletras, (Q. E. P. D.)?.....

—Home, molt senzill. Vol dir!..... (Que 'n pau descansa.)

—¡Burrangu! Donchs digas que aqui 'l Cementiri hi descansan molts Paus.....

J. C. V.

## RETALLS

DE LA

## DIADA DELS MORTS

A mon estimat amich M. Riusec

- ¡Y donchs senyó Rataflautas! ¿Qu' está malalt?.....  
—Ja ho pot veurer. En aquest moment acaba d' anarsen lo *matasanos* el qual m' ha receptat unas pildoras purgants que semblan las de Holloway.  
—Y aixó, ¿qu' está indigestat?.....  
—Una cosa per l' istil. Figuris que aquesta nit pasada entre castanyas bullidas, panallets, champany y tortells del Forn de San Jaume, hi surtit ab un ventre que sens dir cap mentida feya mes bulto que 'l bombo de la banda Municipal.  
—¡Y encara se li coneix!.....  
—Ja ho crech, Sino que perteneixo al sexo *masculino*, hasta trindría ganas d' avisar la llevadora  
—¡Es estrany qu' estan malalt gasti tanta broma!.....  
—Fugi home. Soch malalt.... de conveniencia. Sobretot no digui res á la Paula.  
—De conveniencia..... diu. ¿Y fá venir lo metje?.....  
—Sí senyó. Com jo soch aymant de las *economías domésticas*, hi pensat posarme malalt per que aixis la meva senyora no comprará la *mitxa dotzena* de coronas fúnebres que tenia destinadas á *sis infelissos é infortunats marits*, que han sucumbit baix lo seu *reynat matrimonial*. (Q. E. P. D.).....

J. CASANOVA V.





## LO DIA DELS MORTS

Poch á poch ja hem arriuat  
altre cop al dia dels morts,  
en que pels uns tot son plors  
y goigs per l' altre mitat.

Pero lo bo es lo gran tech  
la tabola y lo xibarrí  
qu' es fa avuy á l' altre barri;  
ja ho veig, es la seva Aplech.

Als ninxos no hi quedarà  
ni un sol mort. ¿Éh que tranquils?  
y fins als ferrocarrils  
á preu reduhit correrá.

¿Jo ja he tingut un programa  
que no hi ha mes que mirá,  
un difunt me 'l va enviá  
per correo l' altra setmana.

¿Quina festa que farán!  
No, ja 't dich que están de sort...  
Jo avuy voldria ser mort.

Redeu! si es divertiran!..

Escoltin lo Festival  
que ara els el vaig á llegí:  
«Com de costum ja es aquí,  
primer, repich general  
que la festa anunciará,  
y tots los morts ben guarnits  
aniran ab los vestits  
que al ser morts los van posá.

A las tres, missa cantada;  
gran retreta á sol ixent!  
y allá á las vuit, l' ayguardent  
ó café ab llet y torrada.

A las deu tots ben compactes  
farán una professó,  
y á la vetllada funció  
que será un drama ab nou actes.

San Patantúm y Santiga  
á damunt d' un gran tablado  
ballarán 'l sapateado  
si las camas no 'ls fan figa.

A mitja nit, gran ofici!  
Pio nono cantarà,

y acabat, tots á supá  
per després torná 'l bullici.

A las dugas ben sopats,  
aniran tots al café,  
y després; are 'l bo bé,  
cap als toros tots plegats.

Torejará en *Pepe-Hillo*  
*Cúchares y Chiclanero*  
y al celestial matadero  
hi aniran caballs de brillo.

Acabat, torná á sopar,  
y si després sobran rals,  
farán fochs artificials  
ab llamps que s' han d' estrenar.

Després d' aixó, farà vent;  
es rifará un Calendari,  
y cantarán lo rosari  
mitx plorant y mixt rient.

Y després de tant afany  
quan ja no es podran tení,  
cap al ninxo y á dormí,  
y tal dia farà un any.

IGNASI IGLESIAS.

## Morts.....

—¿Que es un mort?

—Un animal racional ó irracional, que era y no es.

—¿Y perquè era y ara no es?

—Perquè avans existia y avuy nó.

—¿Nó?

—Nó.

—Calla, y vuy demostrarte morts que viuen, parlan, fins caminan y mols desitxarian que fóssin morts de veras.

—¿Cóm?

—Mira aquella mossa que pasa allá baix que dú lo cistell al brás, garronera, lo mecador fins als ulls, ab aires de deixada, xata, gravada y li put la pell etc..... etc.

¿Digámie, no es un mort?

—Ben bé.—

—¿Coneixes la dona d' en Joan.?

—Sí.—

—Es mes llonsa que un bé. Lo seu marit ne fá d' ella lo bon Jesús.

Tot se hu mira ab indiferencia, no té geni ni sanch per matar una mosca, no és despresa pel negoci y tot-hom que la coneix diu: "Aquesta dona es un mort."

—Ja ho pots dir.

—En cambi aquí tens en Joseph l' home de la María.

Ell esta apegat á las sevas fandillas.

Res pots fer y dir sens consultar y deliberarho ab ella.

Fá de gos de casa.

Escolta, mira, calla y no diu rés.

¿No es un mort aquet benéit.?

—De sobras.—

—¿Sabs 'n Pancraccio? es promés ab la Burgundófora, noya molt presumida y carregada de lloquets, tot s' hu gastaria per rumbejar lo seu garbó, y comprar objectes per satisfer los seus capritxos.

Lluheix á tot estrém las modas y no pensa que podria ser la ruina de una casa.

En cambi tots los amichs del jove Pancraccio li adverteixen:

“Noy si ti casas arregarás un bon mort.”

—Pobre del desgraciat que l' arplegui ja por dir que son morts tots dos.

—¿Que 't sembla, ni há encare de morts que viuen?

—Massa.—

—Donchs espera y escolta que més te 'n diré:

Una cosa despreciada que no valguí rés y que la persona ho considerhi com cosa de tenirho al olvit, ja pots dir que aquella cosa es morta.

Quan los diaris remenan un fet de gran trascendencia, s' en parla molts dias, després 's calla s' enterra al olvid y luego ja pots dir: que la cuestió de tan sorroll ja es morta.

Cuan s' origina una polémica parlamentaria y l' orador contrari pert la cuestió, tots dihuen: Fulano es mort.

Si succuheix una catástrofe ó desgracia de qualsevól manera, los primers moments 's considera haberhi morts y 's preguntan: ¿Quans morts hi hagut?

Sent aixis, que cap ni hagut de ferit.

La renyida competencia que s' origina entre negociants industrials y comerciants arriba á ferse publicació y eco pel mon mercantil; “Fulano del comers de Vallcarca ha quebrat y ha deixat bastants morts.”

Lo desventurat que te de encarregar de la sogra: quan se càssi, ja pot dirseli que ha carregat ben bè ab lo mort.

Adroguers, forners, taberners, sastres, etc. etc. al passar balans al cap de l' any, dihuen: Tenim aquest any molts morts que difícil será netejarlos.

En fí, reflexiona noy, y veurás morts per tot arreu y si encara no estás convensut 't diré que 'ts un mort.

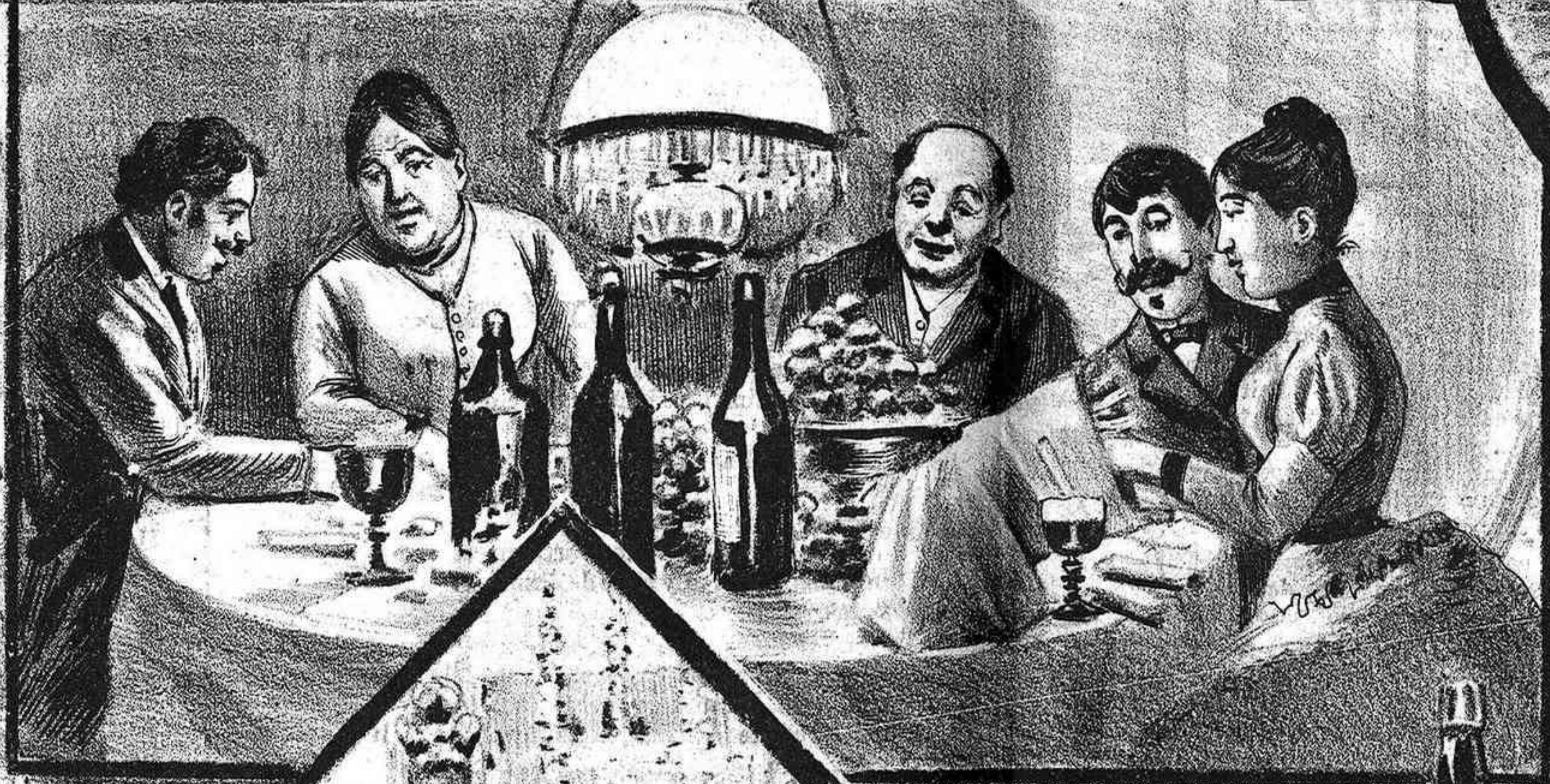
*Mort. Mortus. Mortorum.*

JOSEPH OROMÍ ARÚS





# NOVEMBRE



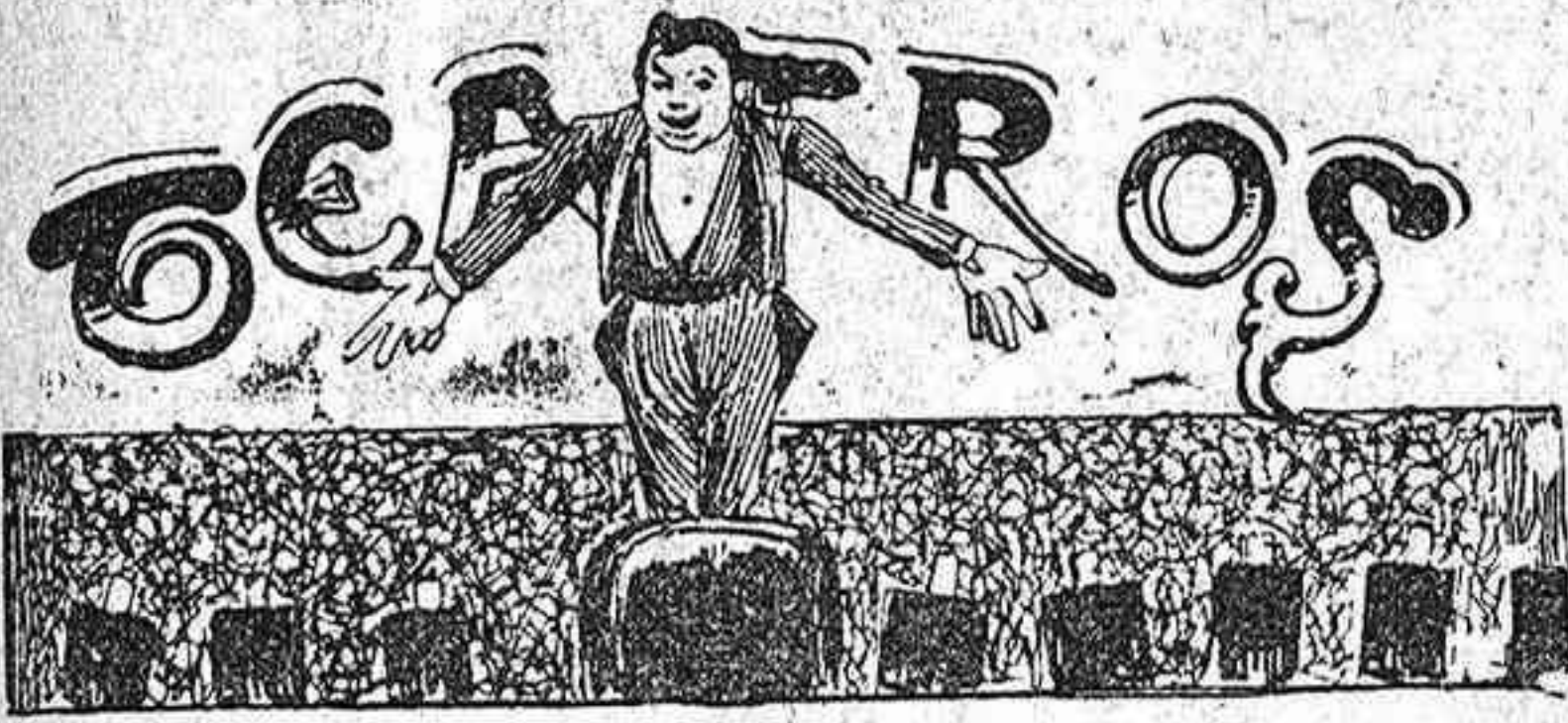
EFEG



## NOSTRE RETRATO

Publiquém avuy el del celebrat pintor don Baldomero Galofre de qui ab tan encómio s' en ha ocupat la prempsa estrangera, en son últim viatge artístich á Fransa é Italia.

A pesar de estar en la flor de la seva edat es ja una gloria de la nostra patria.



CIRCO BARCELONÉS.—Obrí sas portas dissapte passat ab una companyia de sarzuela que hi figuran las simpáticas Pepeta Mateu y Mallen y los senyors Colomé, Puig y Alá. Debutaren ab l' estreno de: *Nanon* que fou molt ben rebuda pel públich, fent repetir casi tots los números de música.

Actualment s' ha establert l' espectacle per horas tal com s' acostuma en Madrit y que creyém s' aclimará entre nosaltres.

Per las próximas festas y volguent dar tribut al imprescindible *D. Juan Tenorio* la Empresa ha contractat al senyor Martínez de qual actor ab lo paper de protagonista se'ns diu que hi ratlla á gran altura.

ROMEA.—Notablement ha mellorat l' execució de *La carta de navegar* y ab los tochs acertats que hi ha donat lo seu autor, resulta una preciosa comedia que l' espectador escolta ab molt gust sent cada dia major lo número dels concurrents.

La senyora Ferrer que ha tingut en compte los avisos dela prempsa ha mellorat notablement l' execució del personatge que representa y tots los demás actors ja segurs de sos respectius papers contribueixen al excelent éxit de la obra.

La senyora Parreño que ja desde el primer dia va cridar l' atenció per la vis-cómica y maestría ab que va vestir lo seu rôle, avuy broda las escenas especialment la del segon acte en la que está á l' altura de las nostras primeras actrius espanyolas.

ESPANYOL.—Ab numerosa concurrencia y estreno de: *El Duquecito* debutá lo dissapte últim lá nova companyia obtenint aplausos en distintas ocasions las senyoras Martí y Sendra y los senyors Borrás y Soler.

Se está ensejant *D. Juan Tenorio*, drama lírich que posá en música lo malhaurat mestre Manent y que apesar del éxit que obtingué al estrenarse, cap companyia lírica prenía la molestia de estudiarl.

CATALUNYA.—Diariament se representa l' afortunat sainete *A casarse tocan* y en totas las representacions surt lo que tan fa riurer als empresaris aixó es, lo consabut cartellon de: *Quedan despachadas todas las localidades*. Com l' éxit va en aument creyem que hi haurá obra per temps.

S' ha estrenat *Sebastian Pulido* juguet de Jackson Veyan, que á falta d' argumént, pus no mes estriba que en la manosejada presentació de tipos, salva la obra la perfecta execució que te en conjunt, sobressurtint la senyora Alverá y los senyors Bosch y Garrido.

NOVEDATS.—En *La Duquesa Clara* (que fins lo dijous no se representá) hi alcansá un triunfo la senyora Mena per lo notable relleu que doná á la protagonista vejentse molt ben secundada per los senyors Tutau, Parreño y Pigrau.

Lo juguet *¡Que maridos!* representat diumenje últim, causá una continua hilaritat en lo públich, sent molt aplaudits las senyoras Gonzalez y Sala y los senyors Capdevila y Pigrau.

Com natural es en las próximas festas, se prepara *D. Juan Tenorio*, ab lo rich decorat de 'n Soler y Rovirosa y *El nuevo Tenorio* dels senyors Bartrina y Arús.

NOU RETIRO.—Dissapte s' estrená una sarzuela que los autors batejaren ab lo nom de: *En el nombre del padre*. Fou rebuda ab bastanta indiferencia, gracias á lo cursi de son argument. La execució poch menos que regular.

Ab agrado dels concurrents á aquest teatro, s' ha desenterrat la sarzuela *Bazar de novias*, obtenint bon éxit y sent aplaudits la senyora Fernandez y los senyors Palmada y Comerma.

'Ns estranyá que ab l' estens vestuari que posseheix la Empresa, se presentés aqueixa zarzuela tant pobrement.

Se prepara *Santiago y á ellas*.

CIRCO EQUESTRE.—La pantomima *Glorias Espanyolas* que actualment se representa, encar que son desempenyo es algo inferior al obtingut en anys anteriors, alcansan los artistas extrepitosos aplausos en varios detalles altament patriotichs (nous alguns d' ells.)

Vist l' entussiasme ab que 'l publich veu aqueixa pantomima, creyem que ni ha per temps.

EDEN-CONCERT.—Totas las nits es molt aplaudit Mr. Rolland ab l' espectacle de las sombras per la llimpiesa ab que hu executa. També obté aplausos Mr. Kauka ab sos gossos amaestrats.

S' ha estrenat per la companyia de zarzuela un sainete lírich, titulat: *La verbena de la Paloma* en la que hi lluheix sa gracia la simpática senyoreta Maria Molgosa, obtenint en totas las representacions molts aplausos, aixis com també lo senyor Santfeliu.

UN COMICH RETIRAT.

## QUENTOS

—M' encantan los nens, y aquest tan petit es preciós. ¿Quant temps té?

—Tres mesos y mitj.

—¿Y es l' últim qu' ha tingut, senyora?

—Pepito entra en un col·legi, y antes d' asistí á la primera classe 's tapa una orella ab cutó-fluix.

—¿Perqué fas aixó? l' hi pregunta un amich.

—Per evitar que lo que m' entri per l' una orella, 'm surti per l' altre.

Atravessant un bosch d' América un francés d' aquets que tocan l' orga, anava ab l' instrument á l' esquena y ab molta por, pus li havían dit que per aquells llocs, de vegadas hi havia alguna fiera.

De prompte es presenta devant del francés, un tigre enorme que s' el mirava ab ulls com dos braços.

Se li acut al francés lo pensament de passarse l' orga al devant y comensa á tocar lo coro dels bisbes de L' Africana.

May dirían lo que va fer lo tigre?... Alguns pensarán que va fugir...

Donchs no.

Que va á posarse á ballar?

Tampoch.

Va menjarse francés y orga.



PANORAMAS D' HIVERN



!!!Cama!!!



## ¡MORTS!



¡Quan brevis mundi gloriae!

Si la fal-lera teniu  
de visitar á los *morts*,  
no entench carissims lectors  
perque de ciutat surtiu.

Ayuy la nostra ciutat  
—per' quell qu' ab cuidado ho miri—  
no es res més qu' un *cementiri*  
mes ó menos adornat.

Cada casa es un *panteon*,  
cada pis un *ninxo* estret,  
*morts* trovén per tot indret,  
¡com mes cridan mes *morts* son!

Los *morts*, may vos abandonan,  
*morts* vostre casa visitan,  
*morts* vostres passions incitan  
y alguns *morts*, los *morts* vos donan.

No podeu donar un pás  
sensa *morts*, per tot istil,  
quan penseu estar tranquil  
vos tiran un *mort* pel nas.

*Morts* troveu per los carrés,  
*morts* trovéu per los saraus,  
*morts* trovéu per tots los caus,  
teatros, clubs y cafés.

Si fugiu de tan d' horror  
al milló un xasco teniu;  
creyeu parlar ab un *viu*  
y esteu parlant ab un *mort*.

Si de lo que dich duptéu  
veniu ab mi desseguida  
y podréu coneixe en *vida*  
á molts *morts* que *vius* creyéu.

Dán principi per la cua,  
l' obrer que trevalla y calla  
y per lo molt que trevalla  
sanch y aygua sa pell sua,  
desheredat de la sort  
sent escarní del burgés  
es un *mort*, vaya ¡si ho es!

¡y ben *mort*!

L' industrial que s' afanya  
pera fer negocis bons  
y fortás contribucions  
me 'l pelan com una canya,  
com del *Debe* lo rigor  
pot mes que l' *haber* del dia  
es un *mort*, ¡oh, jo ho diria!

¡y ben *mort*!

Lo politich consequent  
que á la seva *patria* estima  
y dicteris no escatima  
contra la forsa existent,  
no volguent ser un traïdor  
ni menjar turró del fi,  
que 's un *mort* vos tinch que dí,

¡y ben *mort*!

Aquella noya que tè  
un promés per cada dit  
y festeja ab ells de nit  
á la porta del carré,  
parlant per lo seu honor,  
juguina de los *caps-verts*,  
que 's un *mort* estigan certs

¡y ben *mort*!

Aquella vella enfadosa  
que vol ser doncella encara  
y s' *emblanquina* la cara,  
y en lo *cap tinta* sé hi possa  
ni que vesteixi ab primor  
no habenthi foch ni caliu  
es un *mort*, que tothom diu

¡Vaya un *mort*!

Tota *tiple* que 'n la escena  
ab una veu de fluviol  
te ademans que l' art dól  
y al bon gust li donan pena  
per mes que vulgui sa sòrt  
que 'l publich li sigui atent,  
massa veu l' inteligent

¡Que 's un *mort*!

Lo *poetastre* poch simpátich  
que 's torna fent versos étich,

y vol pasar per poétich  
perque te un *istil* enfátich,  
ni que l' alabí ab furor  
l' insulsa *Publicitat*  
es un *mort*, y s' ha acabat,  
¡y ben *mort*!

L' avaro que temps li manca  
per enredá en sa tranyina  
la *mosca* que l' desatina,  
vull dir l' or qu' ab ánsia tanca,  
per mes que guardi un tresor  
tenint morta la consciencia,  
es un cau de pestifencia

¡Es un *mort*!

En fi 'l arcalde despótich,  
y lo militar anemich,  
y lo ignorant, academich,  
y lo moralista erótich.

Lo *calavera* vandállich,  
y lo petardista ascétich,  
y tot escriptor patetich,  
y tot politich farsállich,  
y tot tísich catedratic,  
y tot sabi silogístich,  
y tot poeta humorístich,  
y tot metje sistemátich,  
y tot hiperbolich critich,  
y tot autor nocrológich,  
y tot mestre teológich  
y tot editor raquitich.

Per mes que 's mantinguin forts,  
y córrin, fassin y dígan  
¡que volen lectors que sigan  
si no una colla de *morts*!

¡Sent aixis per quin mutiu  
la ciutat abandoneu  
y veure á los *morts* correu  
quant tans *morts* aquí teniu?

No surtin de la ciutat,  
que 's per 'quell que be se ho miri  
Barcelona, un *cementiri*  
qu' encaré fá mes fredat.

JOSEPH M.<sup>a</sup> CODOLSA.

## Campanadas

Al Nort-America s' ha inventat una pasta lámina comestible en la que hi ha las noticias del dia escritas ab xocolate.

De manera que el dematí s' agafa aquest nou diari, es llegeix y llegit un se 'l menja, beu un got d' aygua y ja ha esmorsat.

Lo dissapte passat deixá d' existir lo nostre amich D. Estanislao Solanas persona molt coneguda en Barcelona habent format part desde molts anys de l' Empresa del Teatro de Romea.

Las bellíssimas dots del finat li conquistaren nombrosos amichs qu' han sentit profundament la mort de tan complet caballer.

Aquesta redacció s' asocia de cor al dolor qu' ha produhit tan sensible perdua á la seva desconsolada familia.

E. P. D.

Ja va tenir lloch lo desafío del Srs. Moya y Lapoulide.  
Lo camp del honor fou l' escenari del Teatro Felipe. (En caracter).

Lo resultat un bony y un sanchtrahit.

Utensilis: dos sabres y..... dos baynas.

Y dos baynas.

Lo viatge de la Embaxada Marroquí diu qu' haurá costat 14.000 duros á Espanya.

Home, que no era just que aquets gastos los pagués l' Emperador dels dátils?

Y aquestos 14.000 duros dedicarlos á Puigcercós?

Ha mort en Valencia lo eminent y tendre poeta D. Vicens W. Querol una de las mes legítimas glorias de la literatura espanyola.

A ben segur que, si per qui hi te dret, es fés una recopilació de las sevas poesias donantlas á l' estampa, fora profit p'els interesats y un bé p'els verdaders ayment de las lletras patrias que s' apresurarian á adquirir tan preciosa colecció.

Donem á la familia del finat nostre pésam plorant de pas tan irreparable perdua.

Ha tingut lloch á Fransa un timo, per cert molt original.

A la quenta un caballer d' industria va fer posar en un periódich lo següent anunci:

«Un home solter de 45 anys y en molt bona posició, desitja casarse ab una senyora soltera ó viuda. Contestació á A-M. carrer de Beaurepaire.»

Una jove María R., va deixarse amagar l' ou, com vulgarment se diu, y va contestar al timador, que tal vegada ella acceptaria la má del pretendent.

Varen avistarse los dos; sembla que á la noya no va desagradarli lo sócio pus qu' aquest va presentarse á la familia



de la *interfecta* que també quedà prendada de las qualitats del futur marit.

Quan va haverse conquistat las simpatias y confiança completa d' aquella gent, vá senyalar fetxa de casament que per cert va fixarse molt pròxima.

Un dia es presenta á la casa y diu que tenia intencions de fer un escreix á la noya de 50.000 franchs, pero que es trovava que no mes n' havia pres 49.100 y com que s' dirijia á casa lo notari podian facilitarli los restants.

La noya sense cap recel y considerantse ja casi la esposa del timador va anar á treure junt ab ell 12.000 franchs que tenia á la caixa d' ahorros fentli entrega de tota la cantitat.

Desseguit torno á casa teva va dir lo *cassador*, y l' auellet va dirijirse á casa seva, en hont encara está esperant al ay-mant rendit.

Electors: Ara que s' acosta l' hora, trieu per concejals á particulars que no 's dediquin á fer politica.

A personas de reconeguda honradés y posició desahogada; no á pela-canyas que os predicaran moralitat y no somian mes que tarugos y á ferse *los seus*.

Miréus que hi ha tipos d' aquets que persegueixen lo seu ideal de ja fa anys ab la constancia d' un gós darrera una costella á la graella.

Electors de Barcelona: Guerra als embustersos!

Representant Novelli lo monólech *Simplicitá*, va ser tant fort l' afecte que va produhir al públich, que va desmayarse una senyora, demanant l' auditori al célebre actor, que suspengués la representació.

Diu molt be un diari, que potser es la primera vegada qu'

un actor se veu retxassat del públich per la perfecció en lo desempenyo del seu paper.

La Comedia *El buen callar*, no es de D. Anton Ferrer y Codina com alguns han cregut, sino de D. Joseph Feliu y Codina.

No confonguém los equipatjes.

Com havia de pensar may lo Sr. Masvidal que tot un Mr. Carnot president de la República Francesa havia de menjar mano á mano ab ell y á la mateixa taula?

Oh!.... ara, ara se 'n veuran d' extranyesas; y no 'ls dich rés si 's planteixa lo Sufragi Universal....

En lo desempenyo del paper de Berenguer d' Abella en lo drama *Batalla de Reynas*, conseguí lo Sr. Bonaplata un éxit colossal.

Lo parlament del primer acte li fou interromput tres vegadas ab atronadors aplausos y bravos que aixordaren lo Teatro.

Després de l' execució, molts dels concurrents entráren á las taulas á felicitar al primer actor de Catalunya.

Prop de Constantinopla (Vienent) hi ha hagut un horrorós terremoto qu' ha causat gran nombre de víctimas.

L' Arxiduch Juan d' Austria vol renunciar á son rango y sou, qu' es nada menos que de 12.000 florins, y viurer com á sencill ciudadá.

Ja hem vist á una primpcsa austriaca ferse actriu, á un príncep aleman, adroguer, y ara tindrem á un Arxiduch d' Austria, Caballer particular.

## CORRESPONDENCIA

Anirá lo de J. Iglesias, F. Marull, Roig, Cordero, J. Casanovas, V. Staramsa, Lenam Lloch, J. Oromi, Tesrub, J. Vilar, Amadeo, Rocavert y J. Fábregas.

Anirá algo de Fandilleta, Calderón de Vallcarca, D. Bartrina, P. P. T. y Pandilleta.

J. Puig y Casanovas. Sentim dirli que no 'ns vá la seva possia. Dispensi.—B. G. Raresa. Anirá la curta; l' altra no 'ns agrada.—Joseph Terri. Ha de ser un descui; perdoni, farém que ne 's repeteixi.—R. Estape: No val la pena; máni.—J. Roig. Cordero. 'm faltan tots los deu treballs á que vosté 's refireix. En cambi trovo «En lo album del meu tio» y «¿No hi castichs?» que vosté no 'm posa en llista.

Als Srs. Coleccionistas de la

### GALERIA DE CELEBRITATS

Los que coleccionavan lo retrato del periodich, poden seguir la galeria en lo tiratje que fem á part, setmanalment, sobre paper cartulina en el que hi consta lo consabut autografo de tots los personatjes que hi figuran.

A pesar del gasto que ocasiona lo tiratje á part, cada retrato costa sol

10 CENTIMS.

## 1000.000,000 CROMOS LITOGRAFIA BARCELONESA de RIBERA Y ESTANY

En aquest acreditat establiment s' hi trovará un estensissim assortit de Cromos de tots preus y classes, especialment per felicitacions de Serenos, Vigilants, dependents de Barbérias, mozos de Cafés, &&&

Tambè podém oferir al públich, tarjetas per las próximas festas arregladas baix modelo ó capritxo dels interessats, ab gran prontitut, esmero y baratura.

Carrer de S. Pau N.º 56

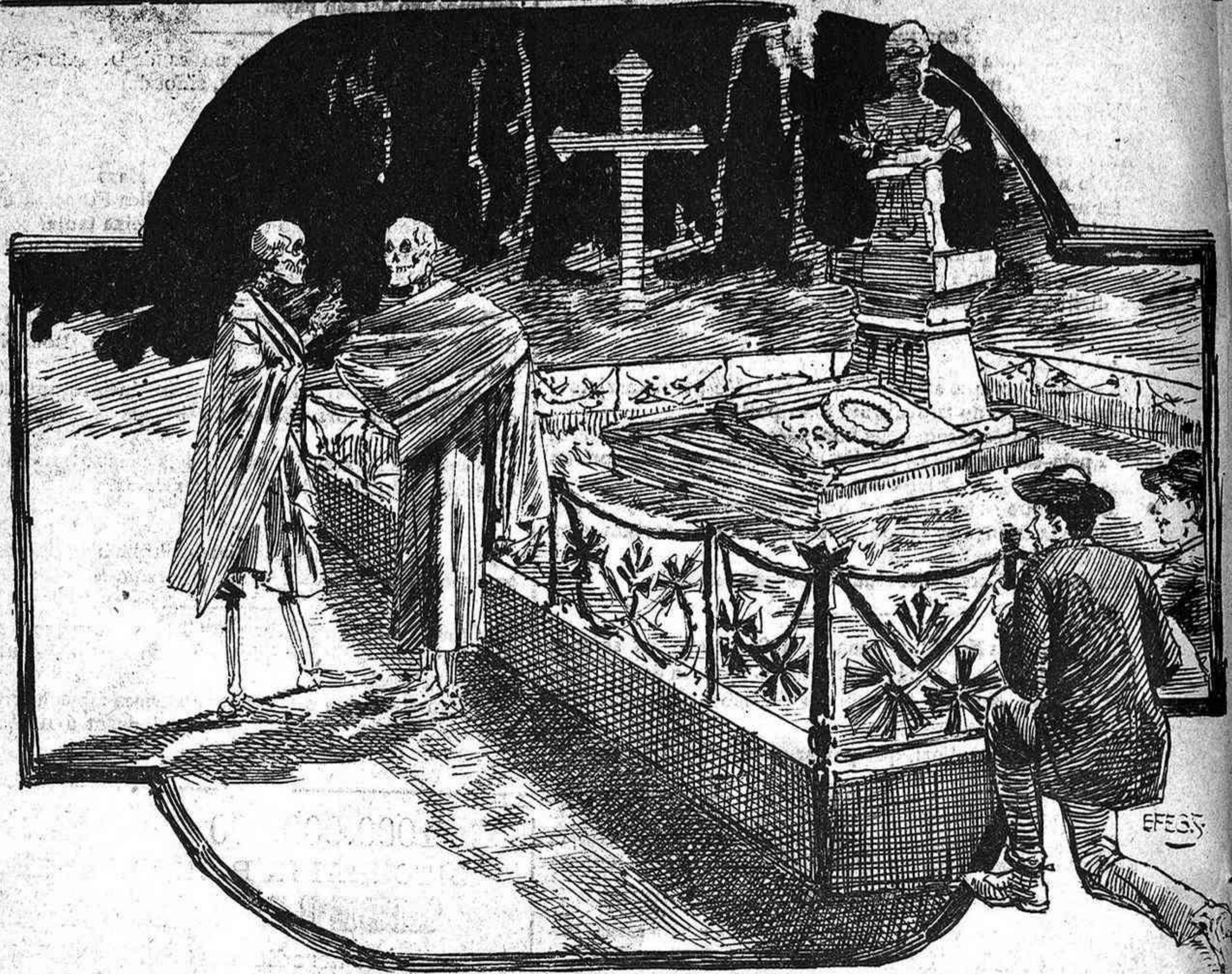
# Almanach de La Tomasa

## PROXIMAMENT SORTIRA Á LLUM

Lo santoral estará intercalat de **QUENTOS, ARTICLES, POESÍAS, CANTARS, EPIGRAMAS**, etc. degut á las plomas dels nostres mes celebrats escriptors y adornat ab profussió de **VINYETAS y GRABATS** fets exprofés per los mes reputats artistas de Barcelona y Madrid.

**NOTA.**—Preguém á nostres Srs. corresponsals se servescan indicarnos á la major breue tat possible, lo número d' exemplars que necessitin.





Vejis l' article ULTRA TOMBA

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA PERDUA

Desde 'l carrer de *Total* al carrer de *hu-dos-quatre* se va perdre l' altre dia un *prima*, color roig ab una tacá blanca á la *hú-segona*.

Al que torni lo *primera* á *hú-quatre* de D.<sup>a</sup> *Quatre-dos Dos-tres-quatre* se li donará una *quarta-hú* de *Tot doble* ó un *hú-tres* de *dos-tres* y... las gracias.  
—Pi, 45, 2.<sup>o</sup> - 2.<sup>a</sup>

T. T. T.

ENDEVINALLA

So en balcó, escala y terrat;  
so de fusta, pedra y ferro  
y creu lector que si no m' erro  
ja m' haurás endevinat.

LENAM LLOC.

ACENTÍGRAFO

Donya *tot* Gutierrez s' ha trasladat al carrer de *Total* número 100 quint pis.

V. TESRUB.

PROBLEMA

Buscar quatre números distints que sumant horizontal y vertical dongui per resultat 12.

ROSINI SENGON.

ANAGRAMA

Es tan tontó en Marsal,  
que mentres en Cabot  
enrahona ab sa *Tot*,  
ell aguanta la *Total*.

MANEL PALUMÉ.

LOGOGRIFO NUMERIC

- 1 2 3 4 5 6 7 8—Poble catalá.
- 5 6 7 3 4 7 8—Els presidaris 'n tenen.
- 5 8 7 1 3 8—Carré de Barcelona.
- 5 6 7 3 4—Un títul.
- 5 6 5 6—Una fruita.
- 6 2 8—Utensili de cuina.
- 1 2—Part de cos humá.
- 4—Vocal.

M. P.

GEROGLIFICH

::+  
 K K  
 I  
 +  
 :  
 K L I

ARTUR DEL TORRENT.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO ANTERIOR

- Xarada tarjeta.—*Ca-la-ri-ni*
- Anagrama.—*Casa-Sica*.
- Acentígrafo.—*Seria*.
- Sinonimia.—*Clara*.
- Intringulis.—*Ana*.
- Logogrifo numéric.—*Petromila*.
- Geroglífich.—*Per espanyols Espanya*.

LA TOMASA

PERIÓDIC FESTIU, IL·LUSTRAT Y LITERARI

Preus de suscripció:

Espanya y Portugal, trimestre.	1'50 pias.
Cuba y Puerto Rico id.	2 "
Extranger id.	2'50 "

NOTA—Tota reclamació podrà dirigir-se á la Administració y Redacció del periódich, carrer de Sant Pau, n.º 56 LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY.

Lit. Barcelonesa. S. Pau, 56.—Barña.